

T.C.
Kültür Bakanlığı
Anıtlar ve Müzeler
Genel Müdürlüğü

ULUS - ANKARA

Istanbul, 31.Aralık.1991

Konu: Side'de Apollon Tapınağı'nın Onarımı hk.

Bakanlığınızın izniyle Uluslararası Side Dostları Vakfı tarafından finanse edilen Apollon Tapınağı'nın onarım çalışmalarına, ön hazırlıklar dahil 1977 ve 1991 yılları arasında devam ettik. İlisikteki resimlerde Tapınak onarımının son durumu görülmektedir.

Uluslararası Side Dostları Vakfı'nın başkanı Bayan Jean Friendly, Tapınağın bu son durumunun kendisini tatmin ettiğini belirterek daha sonraki yapılacak işler için parasal katkıda bulunamayacağını bildirmiştir. Bilimsel ve emniyet açısından onarım bizce öngörülen şeklini almamıştır. Bundan sonraki çalışmalarımız için gerekli finansın Genel Müdürlüğünüz veya Antalya İl Özel İdaresi'nce karşılanması gerekmektedir.

1992'de halen yukarıda yerlerine yerleştirilmiş olan bazı mimari parçaların kaldırılıp araldit ve paslanmaz çelik çubuklarla yerlerine tespiti gerekmektedir. Ayrıca onarım projesinin tam olarak uygulanmasının tamamlanması ve Tapınağın daha görkemli bir hale gelmesi için özellikle alınlığa ve saçaklığa ait hazırlanmış birkaç parçanın da yerlerine yerleştirilmesi gerekmektedir. Bu işleri 1992 ve 1993 yıllarında 1 veya 1,5 ay olmak üzere, iki mevsimlik bir çalışma programı ile bitirebileceğimiz kanısındayım. 1992 yılı için vinç kirası, malzeme masrafları, işçi giderleri v.s. için yaklaşık 100.000.000 T.L. tutarında bir tahsisata ihtiyacımız olduğunu saygılarımla bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Jale Inan

SIDE APOLLON TAPINAĞI 1991 YILI RESTORASYON ÇALIŞMALARI

Side Apollon Tapınağı restorasyonunda 1991 yılı çalışmaları 16.7.1991 - 18.8.1991 tarihleri arasında, başkanlığımda, Side Müze Müdürlüğü gözetiminde, İTÜ Mimarlık Fakültesi'nden proje müellifi Prof. Dr. Zeynep Ahunbay tarafından yönetilmiştir. Onarım ekibi, mimarlar Tunç Ergin ve Başarı Erbaş, arkeolog-taşçı ustası Ünal Demirel, İTÜ Mimarlık Fakültesi öğrencileri Sıdıka Sile ve Özlem Oral ve dört işçiden oluşmuştur. İ.Ü Edebiyat Fakültesi vinç operatörü Akif Doğan ve Hızır Vinç Şirketi operatörü Şadan Öz çalışmaların yürütülmesine katkıda bulunmuşlardır.

Bu yılki çalışmalara geçen yıl bütünlemesi yapılan friz bloklarının yüzlerinin işlenmesi, donatılarının tesbiti ve yerleştirilmesi ile başlandı. Friz düzlemine ait bloklar yerleştirildikten sonra, kırık parçaları birleştirilen yatay korniş blokları kaldırılarak yerlerine konuldu. Alınlığa ait ilk blok (G5) onarıldı ve yerine kaldırıldı. Alınlığın eğik kornişine ait ilk blok Tapınağın yıkılması sırasında üç parçaya ayrılmıştı. Bu bloğun F16 ve F16' olarak numaralanan iki parçası paslanmaz çelik donatı ve Araldit yardımıyla birleştirilerek yukarı kaldırıldı. Parçaların büyük boyutlu ve ağır olmaları dolayısıyla F16 ve F24 parçalarının birleştirilmesi yukarıda yanastırılarak gerçekleştirildi.

Tapınağa ait B5 sütunu iki parçaya ayrılmış durumdaydı. Paslanmaz çelik donatı ve Araldit kullanılarak bu iki parçanın birleştirilmesi yapıldı.

Uluslararası Side Dostları Derneği tarafından finanse edilen çalışmalar, dernek başkanının bundan sonra katkıda bulunamayacağını ifade etmesi nedeniyle bu yıl sona erdirmiştir. Restorasyon 1991 yılında ulaştığı kadarıyla 15.Eylül.1991 tarihinde yapılan bir törenle kamuoyuna duyurulmuştur. Gelecek yıllarda Kültür Bakanlığı'nın maddi katkılarıyla sürdürülmesi beklenmektedir. 1977 yılında hazırlanan projenin tamamlanabilmesi için en az iki mevsimlik çalışma süresine gerek vardır.

Prof. Dr. Jale Inan

SİDE APOLLON TAPINAĞI 1991 YILI RESTORASYON ÇALIŞMALARI

Side Apollon Tapınağı restorasyonunda ^{başkente Side Mimarlık Enstitüsü} 1991 yılı çalışmaları 16.7.1991- 18.8.1991 tarihleri arasında, Prof.Dr. Zeynep Ahunbay, mimarlar Tunc Ergin ve Başarı Erbaş, arkeolog-taşçı ustası Onal Demirer, İTÜ Mimarlık Fakültesi öğrencileri Sıdıka Sile ve Özlem Oral ve dört işçinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. İTÜ Edebiyat Fakültesi vinç operatörü Akif Doğan ve Hızır Vinç şirketi operatörü Sadan Öz çalışmaların yürütülmesine katkıda bulunmuşlardır.

Bu yılki çalışmalara geçen yıl bütünlemesi yapılan friz bloklarının yüzlerinin işlenmesi, donatılarının tesbiti ve yerleştirilmesi ile başlandı. Friz düzlemine ait bloklar yerleştirildikten sonra, kırık parçaları birleştirilen yatay kornis blokları kaldırılarak yerlerine konuldu. Alınlığa ait ilk blok (G5) onarıldı ve yerine kaldırıldı. Alınlığın eğik kornişine ait ilk blok Tapınağın yıkılması sırasında üç parçaya ayrılmıştı. Bu bloğun F 16 ve F 16' olarak numaralanan iki parçası paslanmaz çelik donatı ve Araldit yardımıyla birleştirilerek yukarı kaldırıldı. Parçaların büyük boyutlu ve ağır olmaları dolayısıyla F 16 ve F 24 parçalarının birleştirmesi yukarıda yanastırılarak gerçekleştirildi.

Tapınağa ait B 5 sütunu iki parçaya ayrılmış durumdaydı. Paslanmaz çelik donatı ve Araldit kullanılarak bu iki parçanın birleştirilmesi yapıldı.

Uluslararası Side Dostları Derneği tarafından finanse edilen çalışmalar, dernek başkanının bundan sonra katkıda bulunamayacağını ifade etmesi nedeniyle bu yıl sona erdirilmiştir. Restorasyon 1991 yılında ulaştığı kadarıyla 15 Eylül 1991 tarihinde yapılan bir törenle kamuoyuna duyurulmuştur. Gelecek yıllarda Kültür Bakanlığının maddi katkılarıyla sürdürülmesi beklenmektedir. 1978 yılında hazırlanan projenin tamamlanabilmesi için en az bir mevsimlik çalışma süresine gerek vardır.

Prof. Dr. Zeynep Ahunbay

İTÜ Mimarlık Fakültesi
Restorasyon Anabilim Dalı
Taşkılla 105

80191 Taksim İstanbul

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Jale İnan Arşivi

JALARC0201105